

Problematika opuštěných německých a dalších hrobů v České republice

1) Péče o hroby je humanitárním požadavkem všeobecně vyžadujícím pietu vůči mrtvým. Zároveň představuje respektování potřeby rodinných příslušníků zachovávat památku na zemřelé a místa jejich posledního odpočinku v úctě, ctít náboženské vnímání hřbitovů jako „svatého pole“ a respektovat význam hřbitovů z hlediska kulturně historického, architektonického a uměleckořemeslného obsahu a projevu kulturní jedinečnosti krajiny.

Dne 27. února 1992 bylo v Praze podepsáno a ve Sbírce zákonů vydáno dne 13. listopadu 1992 sdělení č. 521/1992 Sb., federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Smlouvy mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Spolkovou republikou Německo o dobrém sousedství a přátelské spolupráci, ve které se český stát zavazuje nastíněnou problematiku řešit. Smlouva vstoupila v platnost dnem 14. září 1992.

Z této smlouvy jsou nejdůležitější dva články:

Článek 24

(3) Smluvní strany budou pečovat zejména o místa a kulturní památky, nacházející se na jejich území, připomínající dějinné události, kulturní a vědecká díla a tradice druhé strany a umožní k nim svobodný a nerušený přístup. Uvedená místa a kulturní památky jsou zákonem chráněny.

Článek 30

(1) Smluvní strany prohlašují, že československé a německé hroby, nacházející se na jejich území, budou stejným způsobem uctívány a chráněny; péče o ně bude umožněna.

(2) Hroby československých, respektive německých obětí válek a panování násilí, nacházející se na jejich území, požívají právní ochrany a jsou zachovávány; jejich registrace a péče o ně bude umožněna.

(3) Smluvní strany budou podporovat spolupráci mezi organizacemi, příslušnými pro péči o tyto hroby.

2) Úřad vlády České republiky, Rada vlády pro národnostní menšiny, Pracovní skupina pro řešení situace německých a dalších hrobů na hřbitovech v ČR vydala příručku pro obce provozující veřejné pohřebiště, na kterém se nachází opuštěné hroby a hrobky národnostních menšin.

Příručka „K péči o opuštěné německé a další hroby na hřbitovech v České republice“ ke stažení [ZDE](#)

Tato příručka jasně stanovuje postup k péči o opuštěné německé a další hroby:

- Zákaz obecní (původně německé) hrobové zařízení odstraňovat a prodávat, zvláště pak je třeba zamezit tomu, aby bylo takové hrobové místo nabídnuto k nájmu a k dalšímu pohřbívání nebo aby byl na původní německý historický náhrobek připevněn náhrobek nového nabyvatele hrobového místa (tím by došlo k zásadnímu narušení piety vůči pohřbeným i pozůstalým); případně umožnit odprodání vlastivědným sdružením či paměťovým institucím, které se zaváží zajistit údržbu náhrobku a hrobového místa.

- Způsob zřízení pamětního místa na památku všech zemřelých, jejichž hroby se na hřbitově nezachovaly. Pamětní místo opatřit informační deskou s českým a německým nápisem, nacionálními pohřbených, případně historickými údaji o obci a pohřebišti v obou jazycích.
- Způsob nakládání s obecními, původně německými náhrobky umístěnými na hřbitovních zdech. Zanechat je in situ, na místě, neodstraňovat je a pokusit se o jejich zakonzervování či renovaci.

Kontakty

Ministerstvo pro místní rozvoj

Mgr. Tomáš Kotrlý, Th.D. - tel.: 224 864 146, Tomas.Kotrlý@mmr.cz